

SZENTES ÉS VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Félévnyire 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtöri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Emlékezzünk régiekről.

Életerős manapság csak az a nép, mely ideálistmúsát a mult emlékeiből meríti. Hazafiás csak az a polgárság, melynek szívében ott él a nemzeti hősök, a porladozó nagy hazafiak emléke s tetteik lelkesíteni, serkenteni tudják a jelen nemzedéket.

A világ mintha kezdene végleg elmerülni az anyagi kérdések tömkelegébe. A hajsa a kenyér s a vagyon után, mintha mindinkább elfolytaná a nemzeti érzés ideálistmúsát, történelmi nagyságok emléke mindjobban belemerül a feledés tengerébe, s maholnap ott leszünk, hogy csak a levéltárak s a tudósok fogják tudni, hogy voltak ők is és éltek a hazáért.

Egy sajnálatos tényt kell konstataálnunk: azt, hogy ebben a rohamosan fejlődő országban a polgárság zöme nem csüng már azzal a lelkes rajongással a mult magyar nagyságainak emléken, mint ahogy ez úgy a nemzeti ideálistmus, mint a hazafentartó politika szempontjából is kívánatos volna. Mi ez a jelenség? Nem egyéb, mint a hazafiás érzés hanyatlása, a nemzeti ideálistmus csökkenése.

Ideálistmus! Elkopott, tartalom nélkül való fogalom a modern írástudók előtt. Mily igazságtalanok s mennyire helytelenül bírálják az ember lelki világát azok, akik az ideálistmussal, mint a tömegeket mozgató erővel, leszámoltak s helyette a szürke lenni vagy nem lenni igéit harsogják ezerféle változtatban a tömeg fillébe. Van ideálistmus! Magunkba szívjuk azt az első lélegzetből, melyet tudónkbe veszünk, belénk oltja ez a róna, az a hegy, ez a nyelv és felénk ragyog Magyarország történetének minden lapjáról. S az új apostolok elnyomják ezt a velük született erényt, elnyomják nemzetközi jelszavakkal, számokkal és német bölcsészek elméleteivel.

S így hamisítják meg a polgárság közvéleményét. Így formálják át a magyar lelkeket és szíveket, — holott egyesegyedül az ideálistmus az, mely ezt a nemzetet a nemzetek sorában fentartotta. Évszázados háborúság, vesztett csaták, gazdasági tönkretűntések után tizszer és százszor rázta fel az ideálistmus ezt a népet és megövtá, diadalra vitte minden vészek között.

Nemcsak a magyarnak volt meg ez az ideálistmusa. Nézzük a nagy Németország, Franciaország, Olaszország

s bármelyik kultúrnép történelmét: látni fogjuk, hogy a zavaros kaosz fölött ott ragyogott mindéig, mint minden borulaton áttörő nap: az ideálistmus. Ez volt évezredek át a felsőbb erő, melyet a gondviselés oltott az életre való fajok szívébe, ez övta meg állami és egyéni szabadságunkat.

Ettől az erőtlől ne engedjük megfosztani magunkat. A magyar ideálistmussal együtt mulna el a mult mélyeségei tengerében a nemzet is. Térjenek jó útra a hamis apostolok, s ne másítsák meg általanaikkal a lelkeket a Duna-Tisza földjén, mert nemzeti romlást készítenek elő.

Nagy nemzeti események évtördülői évről évre kevesebb magyar polgárt ösztökélnék az ünneplésre. A megszentelt helyek, ahol hősök vére folyt, a szobrok és templomok, melyek történelmi nagyjaink emléket hirdetik, mind pusztábbak és elhagyatottabbak lesznek, a lelkekből kivész a dicső mult tudása, a szívekből a kegyelet. Ha így tart, hús, harminc esztendő mulva orgiáit üli ebben a hazában a nemzetköziség és ha akkor jön majd egy újabb nagy vihar, az végig fog seperni a nemzet felett, mely multját elfeledte, megtagadta.

Egy tényező van, mely ezen a nemzeti betegségén segíthetne: az iskola. Ugy az elemi, mint a közép- és szakiskola. Az egyetemen már hasztalanul hirdetik a nemzeti ideálistmust annak a fiatal férfinak, akinek gyermekkorában sívársággal töltötték meg a lelkét.

Tanítók és tanárok: tőlük függ a nemzeti ideálistmus megmentése, visszahódítása. Emlékezzenek régiekről az iskolában minden nap, minden alkalommal, hogy a jövő nemzedék minden ideálistmúsával csüngjön a multon. Emlékezzünk régiekről: kultúrmisszió ez és a tanár és a tanító, ki növendékei előtt nem emlékezik régiekről, kötelességét rosszul teljesíti.

Az adóprás reformja. Panaszodik a pénzügyminisztérium, hogy lanyhán folyik be az adó és ezért a végrehajtó közegeket okolja. Biztosokat fontolték ki, akik azt jelentették, hogy milliókra menő hátralékok szaporodtak fel az országban.

A hivatalos felfogás szerint az adószedők nem teljesítik elég pontosan a kötelességüket, a végrehajtók lassan mozognak és a pénz ennek folytán csak lassan ömlik az állampénztárba. Ugy hírlík, hivatalos körökben komolyan fontoltóra vették ezt a dolgot és

úgy akarnak segíteni rajta, hogy az adóhivatalok fölé állandó ellenőrző bizottságokat állítsanak; ezek úgyvének majd, hogy pontosabban folyon be az adó.

Az adóprás erre a tervezett reformjára van egy kis megjegyzésünk.

A mostani szomorú viszonyok között minden hitelező panaszkodik azon, hogy rosszul folynak be a követelési és így az állam nem áll egyedül az ő adókövetelési dolgában. Az emberek fizetőképessége egészen megcsappant, de ennek nem a végrehajtó az oka.

A végrehajtó megteszi kötelességét, de az okos és emberséges hitelező csak végső kényszerűség esetén él a segítségével. Az összes hitelezők közt pedig az államnak kell a legokosabbnak, a legemberségesebbnek lennie, még pedig tisztán államérdekből. Mert a végtelékig erőszakolt adóvégrehajtások erősen megbosszulhatják magukat és a túlzott szigorúság pillanatnyi sikerét az adóalap elpusztulása követheti.

Olyan kivételesen szomorú gazdasági viszonyok közt, amilyenek a maiak, inkább volna helyén a nagyobb kímélet, mint a nagyobb szigorúság. Meggyőződésünk szerint az adóbehajtás elérte az erélynek azt a fokát, amelyen túlmenni sem emberséges, sem okos dolog nem volna. Ezért, ha el is hiszszük, hogy az adóhátralékok miatt jogos a panasz, de nem érthetünk egyet ennek a panaszának azzal a konzekvenciájával, hogy a behajtást szigorítani akarják.

Kímélet és türelem mellett a helyzet javulhat talán; de még nagyobb szigorúság mellett okvetlenül rosszabbodni fog.

Az üszög és a csávázás.

A kalászos növény egyik veszedelmes betegsége az üszög, mely nem más, mint igen apró gomba.

Az üszög magva, az úgynevezett spóra, mely barnás-fekete finom por, rendszeren a maggal kerül a földre, mely a maggal együtt csirázik, szárait a gabona szára belsejében terjeszti, míg a kalászig nem ér és ott a magon ismét spórákat fejleszt.

Az üszögnek többféle fajtája van. Amely a búzát lepi meg, kő- vagy búzaüszögnek nevezük. Az árpán, zabon, néha a tavaszi búzán por- vagy korom-üszög fordul elő.

Az üszög kétféleképpen van ártalmára a gabonának: a termés nagyságát csökkenti azért pedig, hogy a pora cséplés alkalmával a gabonaszem szórás végébe, szakállába ragad, értéket is leszállítja.

Ösmerve az üszög szaporodási módját és fejlődését, legcélszerűbb védekezési mód ellene az, hogy az elvetendő magon az üszög-spóra csirázóképességét tönkretesszük.

Erre szolgál a mag csávázása.

Legjobb és legbiztosabb csávázás a vetőmagnak fél százalékos rézgalic oldatban való áztatása.

A csávázó levét úgy készítjük, hogy minden 100 liter vízben fél kiló rézgalicot

(kékkövet) oldunk fel. A feloldásnak igen egyszerű módja az, amit a szőlőművesek a peronospora elleni permetezésére a galic oldatot készítenek.

A kellő mennyiségű rézgalicot vízszóróba, vagy zsákdarabba kötik, s a kádon atfektetett karóra kötik, hogy a vízbe csúgjon. Egy éjjel át a rézgalic szépen kioldódik, úgy, hogy a rongyban nem marad más, mint egy kis salak.

Vagy külön meleg vízben is feloldhatjuk a galicövet és átszűrjük, a vízhez öntjük.

Hogy a mérték pontosan meglegyen, — mert az erősebb páclé megrontja a mag csirját, gyengébb pedig az üszögspórat nem pusztítja el — pontosan tudunk kell a pácoláshoz használandó edény tartalmát és minden 100 literre fél kiló rézgalicot kell számítani.

Ha a páclé kész, annyi magot öntünk bele, hogy egy tenyérnyire még le maradjon felül. Erre néhányszor jól felkavarjuk, hogy az üres, léha szemek felszálljanak, melyeket aztán marokkal szépen leszűdünk.

A búzamatot 12 óra hosszig, az árpa- és zabmatot csak 1 óra hosszig hagyjuk a pácban, aztán vesszőkosárral, vagy rostával kimerjük, ponyvára kiterítjük és megszáritjuk. A megszáritás azért szükséges, mert a nedves magot készítés is bajos vetni, géppel meg éppen nem lehet.

Megjegyzem, hogy a pácolt magból valómivel többet kell vetni, egyrészt, mert ha megszárad is a mag, kissé dagadt marad, másrészt mert a páclé az esetleg törött, repedt magvak csirázóképességét kissé csökkenti. Ezért az előrelátó gazda a magnak valót nem gőzcséplőn veteti ki, mert ennek a dobja bizony több magot megrepszat, hanem lóval nyomatja. vagy hadaróval csépléi.

A pácolt és teljesen megszáritott magot vetésig zsakban is tarthatjuk.

Sokan szoktak a pácolást csak úgy locsolással és lapatolással csinálni. Ez nem ér semmit.

A páclébe meszet, ganajét, vagy más anyagot tenni fölösleges.

A boltokban arat különféle pácoló szer, mint amilyen a többek közt a Duqay féle, Schönbeck-féle rendszeren nem egyéb, mint idegen anyagokkal kevert rézgalic por. Tehát ezek amellett hogy drágák, kevesebbet érnek, mint a tiszta rézgalic.

Tehát pácolásra csakis tiszta rézgalicot vásároljunk, ez a legolcsóbb és legjobbat ér.

Megjegyzem még, hogy a vetőmag pácolásának csakis úgy van biztos foganatja, ha szeszédjaink is pácolnak, mert a könnyű üszögport (spórat) a szél is földünkre hozhatja.

Arra is vigyázzunk, hogy az üszögös számból készült trágya éretlenül ne kerüljön a földre, mert ez utón is terjedhet a veszedelem.

Izenet Csongrádról Szentesre.

A Csongrádon f. hó 10-én volt képviselőválasztás egy bizonyosgot és egy tanulságot szolgáltat nekünk szentesieknek.

A bizonyosság az, hogy az, amit, Ugronpartiak neveznek a politikai életben, csakugyan nem egyéb, 1848-as borbó csempészett klerikális néppártnál, a tanulság pedig az, hogy az Ugronista tényleg segítségére siet a néppárti jelöltnek még akkor is, ha az az Ugronista zsidó volna.

A bizonyosságot és a tanulságot az a nyílt üzenet szolgáltatja nekünk, melyet a Csongrádi Lap f. évi 42 ik számában a csongrádi zsidóság intéz szentesi hitsorsosaihoz és amely nyílt üzenetet, — okulás kedvéért — íme minden magyarát nélkül átveszünk a következőkben:

„Izenet szentesi hitsorsosainknak.

Kedves testvéreink közül odaát Szentesen — úgy értesültünk — a f. hó 6-ki képviselőválasztás alkalmával többten leszavaztak dr. Molnár Jenő képviselőjelöltre.

Nincsen jogunk a szentesi képviselőválasztást befolyásolni, nem akarjuk ottani hitsorsosaink egyikét se rábírní arra, hogy egyéni meggyőződésüktől eltántoruljanak; de nem titkolhatjuk el azon való megütözésünket, hogy Ugronpartijelöltre szavaztak közülük többen, tisztán felekezeti szempontból, mert hiszen mindenkünknek tudnia illik, hogy: Ugronpart és klerikális néppárt voltaképpen szorosán egymáshoz tartoznak; mindenkünknek tudnia illik, hogy az Ugronpartijelölt képviselőurak hibája mondják magukat függetlenség 48-asoknak, mikor éppen 1848 legszentebb vívmányait, a testvériséget és egyenlőséget letérni igyekeznek mindenütt, a sötétség gyászvitézéivel, a klerikális néppártiakkal szövetezvéen.

Es hogy ez tényleg így van, hogy az Ugronpartijelölt — ha zsidó is — a sötétséget szolgálja és hogy ezek szerint szentesi hitsorsosaink közül senkise engedjen a képviselőválasztásnál felekezeti érzéseknék, azért intézzük azokhoz a szentesi hitsorsosainkhoz, akiket illet, ezt a nyílt üzenetet.

Tudják hat meg szentesi hitsorsosaink, hogy dr. Molnár Jenő szentesi képviselőjelölt ottani pártjának valaményi vezető embere ideát volt Csongrádon a f. hó 10-iki képviselőválasztáson, ő maga pedig a választást megelőző napon, korteskedni a legsötétebb fanatizmusban elült néppárti Hegyi Antal érdekében, hogy a sötétséget diadalra segítsék a — szabadelvűséggel szemben.

Ez a segítésük — igaz — csúfos kudarcot vallott, mert nálunk Csongrádon felekezeti érzések se fojthatják el a szabadelvűség lángolását a szívekben! Igaz, hogy az a Hegyi Antal, aki Molnár Jenő és vezéremberei támogatni ajtók, a választási harcban elbukott és Molnár Jenő és az ő főemberei korteskedése dacára is a szabadelvűség győzött; — de szolgáljon az a tény, hogy az Ugronpartijelölt Molnár Jenő a néppárti Hegyi Antal támogatására ajtött és átengedte jónni Csongrádra az ő vezető embereit, intelmű a mi szentesi hitsorsosainknak arra nézve, hogy magukat a választásnál továbbra felekezeti érzések által befolyásoltatninc engedjék, mert a sötétség a maradásig, a klerikalizmus az, ami az Ugronpartot jellemzi még akkor is, ha zsidó kézzben van a lobogója.

Gondolják ezt fel jól a mi szentesi hitsorsosaink közül azok, akik a f. hó 6-ki képviselőválasztás alkalmával dr. Molnár Jenőre szavaztak és — a jövőben a szerint cselekedjenek,

Ezt üzenjük nekik mi, a szabadelvű eszméktől semmiféle felekezeti érzés által soha el nem tántorítható

csongrádi zsidók.

Ujdonságok

Szentes, 1901. október 13.

— Gyűlések a vármegyén. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 30-án délelőtt 10 órakor tartja meg rendes évnegyedes közgyűlését, a vármegyehez nagy-

termében. A közgyűlést megelőzően, f. hó 28-án délelőtt az állandó választmány ülésez a kisteremben.

— Megnyíló népkönyvtár. A fődmivvelésügyi miniszter által Szentes város közönségének alapított népkönyvtár a f. hó 20-án, vasárnap atmegy a közhasznalatra. Az ingyenes népkönyvtár a Jurenak-féle városi házban levő főjegyzői hivatalnal van elhelyezve és Tóth Gyula városi köztisztviselő kezelése alatt áll. A népkönyvtár igénybe vételére nézve Lakos Imre dr. polgármester a következőkről értesíti a közönséget:

A könyvtárszabalyzat a kiveteli könyvecse jelen ki van nyomtatva. Iy kiveteli könyvecse nélkül senki könyvet olvasásra nem kaphat s a közönség — saját érdekében — jól teszi, ha a szabalyzatot tüzetesen tanulmányozza. A könyvosztás mindig vasárnap és kettős ünnepnapok második napján délelőtt 10—12 óra közt történik, a főjegyzői hivatalban. A népkönyvtárból könykvitelre, egyszerű jelentkezés után, a város minden megbízható lakosa igényt tarthat s rendszerint a munkásigazolvány minősít a könykvitelre; kétség esetén pedig a rendőrség véleménye. A polgármester felkéri a város közönségét, melynek használatára a népkönyvtár rendelve van, hogy azt vegye is igénybe és üres óráiban hasznos olvasmányokkal foglalkozzék, ez utón igyekezzen ismeretét kibővíteni, művelődését fejleszteni, mert örök igazság az, hogy a jó könyv a legjobb barát.

— Vármegyei műút építés. A törvényhatósági közütak egy szakaszának műútá kiépítése érdekében volt tegnap a vármegyei zart ajánlati verseny tárgyalás. A szeged-csongrád törvényhatósági közüt sándorfalvi szakasza ez, melynek Szeged határába eső részét Szeged város mar műútá építette ki, úgy, hogy a most vállalatba adott útszakasz kiépítése után Szegedtől Sándorfalvaig műúton lesz már lehetség közlekedni. A zart ajánlati verseny tárgyalásban, mely tegnap délelőtt volt, több építési vállalkozó vett részt, akik közül — az ajánlatok felbontása és a számszerű mivelet megejtése után — Tauszig David szegedi útépitési vállalkozó nyerte el, mint legolcsóbb ajánlattevő a vállalat. Tauszig az előnyezett árból 22 egész öt tized százelek átengedés mellett, 57888 korona 47 filléért vállalja el a kérdéses szakasz műútá építését.

— Megzavart páros viaskodás. Pisztolypárbajjal készülték elintézni f. hó 15-én délután Tausz Antal dr. és Grün Ármint azt a becsült-ügyet, mely a f. hó 6-ki képviselőválasztás alkalmakor abból kerekedett, hogy Tausz Antal dr. — Grün Ármint tettelesen bántalmazta. A felék, segédiek és orvosaik kocsikon mentek át a Tiszán túra, hogy ott a lovagias mérközést megartsák; de az ügy ott nem nyerhetett befejezést, mert a rendőrség szétzavarta a párbajozókat.

— Csikódíjazás. A csongrád vármegyei gazdasági egyesület f. hó 20-ki csikódíjazása iránt, melynél 3 drb 100—100 koronás, 2 drb 60—60 koronás, és 2 drb. 40—40 koronás jutalomdíj kerül kiosztásra, nagy érdeklődés mutatkozik gazdakörökben és már eddig is számos bejelentés történt az egyesület titkáránál, erre a szép díjakkal kecsegtető versenyre, melynek feladata: gazdáinkat a lótegyezésre serkenteni. A csikódíjazás a ránk követező vasárnap lesz és bejelentéseket a

verseny napján reggeli 8 óráig elfogad az egyesület titkára, hivatalos helyiségében, (városi bérház — egyesületi helyiség).

— **Hitközségi képviselőválasztás.** A helybeli zsidó hitközség képviselőtestületének mandátuma és ezzel az előjáráság is, a hó folyamán lejár és a választó nagygyűlést — a közbeeső országgyűlési képviselőválasztásra való tekintettel — az elnökség november 3-ára hívta össze. Felhívjuk emélfogva a hitközségi tagok figyelmét a lapunk mai számában megjelent vonatkozó hirdetésre és arra, hogy akik a választó nagygyűlésen szavazójogukat gyakorolni kívánják, ma déli 12 óráig egyenlített ki a mult évnegyedre esedékessé vált adóhatárlékaikat és a f. hó 10-ig esedékessé vált egyéb hitközségi tartozásait, annálval inkább, mert akik e tartozásokat ki nem egyenlítették ma déli 12 óráig, azok a nagygyűlésen sem cselekvő, sem szenvedő választói jogot nem gyakorolhatnak, tehát sem választani nem fognak, sem megválaszthatók nem lesznek.

— **Házasság.** Szabó Jenő banktiszt viselő Károlyvárosi folyó hó 13-án lépett házasságra Szentesen Klein Margit kisasszonnyal, özv. Klein Árpád né urasszony kedves, szeretetreméltó leányával. A polgári házasságkötés után, délután 5 órakor adóttak meg az új pár szép frigyét, a református templomban.

— **Pisztolyparbjai.** A szentesi rendőrség ébersége megakadályozott nálunk f. hó 15-én egy parbját, melyben Tassándy Antal dr. és Grün Ármán álltak volna ki egymás pisztolyosövé elé. Persze, a rendőrség csak azt akadályozhatta meg, hogy a parba Szentesen ne legyen, tovább mar nem terjedt ki a hatalma. És a pisztolyparbjai a felek közt tegnap este is történt Budapesten, — ahová f. hó 15-én este utaztak fel — szerencsére vér nélkül. Ahogy a felek kiálltak egymásnak, csak Grün Ármán élt a lövés jogaival, Tassándy Antal dr. nem lőtt és parbját után az ellenfelek — kezét fogták.

— **Szövőipari tanfolyam.** A késmárki m. kir. állami szövőipari szakiskola kereskedő- és iparossegédje részére hat hetes tanfolyamot rendez, mely a f. évi november 4-től december 14-ig tart. A tanfolyamra felvételt nek mindazok, akik az iparos vagy a kereskedői pályán működnek és magukat a szövőipari szakban továbbképezni akarják. Tanúdiat nem kell fizetni. A tanulók a tanfolyam sikeres bevégzése után bizonyítványt kapnak, mely igazolja, hogy a tanfolyamot látogatták. A tanfolyam heti 35 órában a következő tantárgyakra oktat: szalaszanyagok ipartana, kötéstan, szövetelemzés és számitás, anyag-fonal- és szövétvizsgálati gyakorlatok.

— **Képviselőválasztási mozgalmak.** Mind szenyesebb és szenyesebb iszapot kavar föl a f. hó 27-re kitűzött képviselői pótválasztás harca. Nem is kortesharc az már, ami városunkban most folyik, hanem erkölcsi érzésükben meghibbant emberek örületes dühenek mérges tajtékúrása és nem az elvek lobogója körül folyik a küzdelem, hanem azon, kit hogy lehetne lerántani abba a pocsolgyába, amelyben a kortések nagy része fejt. Ami egy normális képviselőválasztás előharcára emlékeztet ez örületes tombolásában a mindenhez hozzáférkőző szennynek, az két bejelentés csupán, melyek egyike azt adja tudtára a hatóságnak, hogy a függetlenség 48-as Kossuth párt jelöltje Tassándy Antal dr. és a párt központjának több tagja folyó hó 20-án, vasárnap délelőtti mondanak beszédeket a Kossuth-térn; míg a másik ugyancz jelenti

az Ugron-párti jelölt, Molnár Jenő dr. részéről. Ami e két bejelentésen kívül választási mozgalom Szentesen észlelhető, az jórészt olyan undorító valami, hogy szígyen róla megemlékezni is.

— **Eljegyzések.** Lóvy David szabóiparos f. hó 10-én jegyezte el magának Hakkér Etelka kisasszonyt, Hakkér Matyas kereskedő kedves, szép leányát. — Birman Hugó főpincér pedig a napokban tartotta eljegyzését Lóvy Róza kisasszonnyal, özv. Lóvy Ignác né kedves leányával.

— **Egy rablótámadás, amely csak mese.** Lapunk előző számában mi is közreadtuk a hírt, hogy Dorosma határában kőbor cigányok fényes nappal rablótámadást intétek egy dorosmai gazdaember és két fia ellen, akik gabonát szállítottak volna Szegedre. A hír megjelenése után a csendőrkereleti parancsnokság felhívta a dorosmai csendőrőrsöt, hogy tartson vizsgálatot és tegyen róla jelentést, vajjon mi igaz ebből a rablótörténetből. A dorosmai csendőrőrs a megjelölt nyomozás után meg is tette már jelentését a kerületi parancsnokságnál arról, hogy az egész rablótámadás csak mese, abban egy szó igaz sincsen. Mint olvasóink emlékeztettek, a hírt különben mi is fentartással közöltük.

— **Halalozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: »Alulírottak úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják a felejtethetlen feleség, szerető testvér és rokon: Polgár Sándorné, szül. Vajda Juliannának élete 35-ik, boldog házasságának 16-ik évében, f. évi október hó 11-én este 10 órakor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megdolgozottnak kihalt tetemei f. hó 15-én délután 3 órakor, a II. tized 125 számú gyászhatolt fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint, a középmeztében örök nyugalomra tetetni. Aldas legyen emlékeztetés!

A fiatal asszony temetése, — kit férjén kívül nagyszámú rokonság sirat, kedden délután volt, hozzátartozói és nagyszámú gyászközönség élénk részvételével.

— **Mikor a hangások mulatnak, akkor csak két eset lehetséges:** vagy a cigányokat verik meg, vagy ők vernek meg valakit. Ez az utóbbi eset olyan ritkán fordul elő, hogy rendszerint a büntető törvényszéknek is dolga akad vele. Mert a hangász akkor se igen meggyőző törvény elé, ha ötöt verik meg. Ellenben a tanfolyam ember akkor is pörösködik, ha cigány veri meg. Ez lett a vége annak a mulatozásnak is, melyet a mult évi május hóban Kurina Matyas meg Kurina Pál Horgoson rendeztek. Ez a két muzsikussal addig italozott a korszakban, míg föl nem ébredt bennük az alvó gavalier és udvarolói kezdtek a korszakmarosnának. Később azonban, mikor már ölelgetni is kezdték a szemrevaló nyecskéket, előállt a korszakmaros és kitessékelté őket. Ebben a szelid kitolásban Kovács Lukács is segített a korszakmarosnak. A muzsikussok aztán ravetették magukat a fogadatlán prókatorra és több helyen meglékeltek a fejét. A hangulatos szimfóniának a törvényszék előtt hangzottak el a napokban az utolsó akordjai. A bűnügyi koncert utolsó méla akordja az volt, hogy két-két havi fogaizra ítéltek a Kurina testvéreket, akik az ítélet ellen főlebbezést jelentettek be.

— **Rendőrstatistika.** A rendőrkapitányság szeptember 15-től október 15-ig terjedő tevékenységével a következő statistika adatok számolnak be: Előfordult Szentesen a jeltett időszakban egy gyilkosság, négy egyéb cselekménye az emberi élet és testi épség megsértésének, két lopás, tizenkét egyéb vagyron elleni bűncselekmény és négy egyéb büntett és vétség, tehát összesen 43 bűncsejt, mely számban az előző hónapról hatramaradt, folyamatba tett ügyek is bent foglaltatnak. A közigazgatási hatóságok ügykörébe eső 10 kihágási ügy is fordult elő. Nyomozást teljesített a rendőrség: ügyészi rendeletre 2, járás-

bíróági megkeresésre 1, magánvádó indítványára 2, és feljelentés folytán hivatalból 8, — összesen 13 esetben.

Irodalom.

Schubert dalai I. füzet magyar és német szöveggel: ára 60 fillér Tartalma. 1. Az én helyem. — 2. Messzeföldön. 3. Atlas 4. Képe előtt.

Korszakalkotó és hézagpótló vállalatot indít meg ezzel a magyar dalművelés terén a Bard Ferencz és testvére budapesti zeneműkiadó cég. Minden művelt nemzet a magyar nyelvben éneklil a világ legnagyobb dalszerzőinek: mint Schubert, Schumann, Mozart, Mendelssohn, Rubinstein, Brahms, Grieg stb. dalait, csak mi magyarok maradtunk e tekintetben hátra, csak nálunk fordul elő, hogy eme klasszikusok dalai jó énekelhető magyar fordítás hiányában idegen nyelven adatnak elő, vagy csak hevenyészett, rossz fordításban, amely sem a szöveg értelmére sem a lélegzetvételre, sem a prozódia, sem a ritmikára és fraziózásra nincs tekintettel.

Ezen hiányon segítve lesz tehát, amidőn a kiadó cég magyar műdalok juttatva a magyar közönség kezébe »Idegen dalok magyar gyűjteménye« cím alatt egy oly füzetes vállalatot indít meg, mely minden hó 1-én 16 oldalnyi terjedelemben fog megjeleni és tartalmazni fogja a legkivalóbb idegen dalszerzők dalait úgy az eredeti nyelven, valamint gondos, jól énekelhető és a szöveget minden tekintetben érvényre juttató magyar fordításban, énekre és zongorára, közép hangra alkalmazva.

A vállalat szerkesztője Cziflányi Béla ki hosszú évek óta foglalkozik ennek megteremtésével és kinek két kötetben megjelent »Műfordítások, mint dalszövegek« című, munkája oly nagy elismerésben részesült hogy eme vállalat erkölcsi sikeréhez Cziflányi neve és a kiadó cég feltétlen büntetéseket nyujtanak.

Ezzel megszűnik hazánkban és az e téren tapasztalható elmaradottság és ha ki lesz szorítva hangversenytermeinkből, iskoláinkból és a magánhasználatból az idegen nyelv és megtisztulva kerülnék ki a nyelv idegensége következtében eddigéleg nem igen érvényesülhető klasszikus dalok: úgy testté lesz ezen a téren is az ige: Mindent a magyarságért! Mert tény, hogy hazai édes nyelvünknel daira termtebb, gyönyörűbb nincsen a világon.

Az idegen dalok Schubert dalaival kezdődnek. A II-ik és további füzetek »Szép molnárné« »Téli utazás« című cyclosokat teljesen és Scubert egyéb dalainak legkivalóbbait fogja tartalmazni.

Minden, a klasszikus zene és különösen a dalok iránt érdeklődőknek figyelmébe és pártolásába ajánljuk ezen igazán szép zeneműveket.

Nyilttér.

Laptulajdonos és főszerkesztő: Dr. MÁTÉFFY FERENCZ
Felolós szerkesztő: BÁNFAI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTÉFFY LÁSZLÓ.

Meghívó és értesítés.

A szentesi izraelita hitközség cselekvő és szenvedő választói joggal bíró tagjait, a f. 1901. évi november hó 3-án, délután 2 órakor az egyház tanácstermében tartandó

NAGY-GYÜLÉSRE,

melyen a képviselőtestület 31 tagja lesz három évre újra-választandó, ezennel meghívom.

E nagygyűlésen szavazati jogot csak az gyakorolhat és képviselővé is csak az választható, aki a f. évi október hó 1ig esedékessé vált hitközségi adóját és október 10-ig terjedő egyéb hitközségi tartozásait f. évi október hó 17-én déli 12 óráig kiegyenlítetté.

A cselekvő és szenvedő választói joggal bírók névjegyzéke a f. évi október 18-tól kezdve, a hitközség tanácskozó termében a hivatalos órák alatt, bezárólag október 28-án déli 12 óráig közszemlére kitéve betekinthető és ezen idő alatt, esetleges felszólamlások a hitközség jegyzői hivatalánál írásosan nyújtandók be.

Szentesen, 1901. október 10-én.

Hoffmann Jakab,
hitk. h. cinök.

4-2

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postászállítmányként, jól besomagolva. A legcsudálatraméltóbb csudagyógyszer ez, mely már ezreket megmentett, akik ifjúkori kiesepangások folytán erjüket veszítették vagy ezeneközben betegeskedtek szereltek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinél — akikéri — egy csomag gyógyszerrel magyarul könyveskövet díjjalánul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki, aki ifjúkori kiesepangások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronicus betegségben szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül a szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredménnyel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az általán jelzett címen a "State Medical Institute"-nak, honnan a próbacsomagot címönkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyögykezelésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmegtartja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is gyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkrétó mellett díjjalánul elküldik neki a próbacsomagot a magyarul könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — minden azo nap. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute, 6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. És minden levél portómentesen küldendő. 8-1

I. tized 698. számú ház, mely korcsma és bolt-helyiségnek igen alkalmas, kedvező feltételek mellett, esetleg részlet-fizetésre is eladó.

Tudakozódni lehet lapunk kiadóhivatalában.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főurudájában, ahol eddig több mint:

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötte

600,000 kor. a 69686. számra
600,000 kor. a 28718. számra

Nem kell gazdagnak lenni, hogy de általa meggazdagodhatunk! egy sorsjegyet vásároljunk,

SZERENCSE-NAPTÁR.

Januar	Februar	Márczius	Aprilis	Május	Junius	Julius	Augusz.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87250	1 49337	1 29711	1 73744	1 57927	1 54143	1 29709	1 47288	1 29317	1 1429	1 09096	1 29551
2 09682	2 78082	2 25817	2 82430	2 34226	2 05635	2 73412	2 45290	2 14211	2 8270	2 29883	2 45783
3 28612	3 08527	3 28774	3 08450	3 31232	3 20677	3 20444	3 08906	3 04533	3 06583	3 06511	3 23789
4 28701	4 78223	4 46749	4 58780	4 82407	4 82431	4 57881	4 61298	4 60608	4 48311	4 48226	4 18450
5 33431	5 28653	5 49229	5 08418	5 18427	5 11110	5 01173	5 05006	5 05006	5 05111	5 35418	5 78096
6 08537	6 57810	6 29707	6 08647	6 48233	6 73274	6 60643	6 08223	6 08223	6 08220	6 08220	6 76001
7 57883	8 25738	8 28659	8 53421	7 45710	7 31236	7 31236	7 15269	7 15269	7 45769	7 45230	7 08229
8 28683	8 25738	8 43444	8 53421	8 25731	8 78051	8 30709	8 29006	8 42927	8 53387	8 57856	8 30620
9 28532	9 29736	9 29538	9 29532	9 73098	9 62701	9 29707	9 73769	9 14211	9 75009	9 45778	9 57441
10 06675	10 18411	10 06623	10 34207	10 29615	10 34109	10 57329	10 28690	10 74822	10 78640	10 28655	10 08217
11 06691	11 82411	11 45702	11 57830	11 06586	11 28742	11 34232	11 82332	11 82332	11 82332	11 28716	11 57415
12 06674	12 74522	12 45723	12 34236	12 06226	12 57806	12 34236	12 45709	12 78002	12 18441	12 48245	12 28640
13 78008	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246	13 48246
14 45732	14 06640	14 57814	14 48227	14 28645	14 28674	14 18692	14 28681	14 28681	14 11711	14 08886	14 74069
15 28683	15 06680	15 28723	15 82440	15 45748	15 45800	15 14133	15 28681	15 28681	15 06635	15 28621	15 14231
16 57840	16 11233	16 06691	16 73510	16 57890	16 34233	16 14170	16 06693	16 01814	16 14153	16 73618	16 08283
17 06690	17 57820	17 18496	18 57411	17 28681	17 82729	17 06692	17 28681	17 82401	17 48181	17 82481	17 18449
18 57879	18 53449	18 28691	18 82301	18 48235	18 73542	18 28682	18 14133	18 28681	18 78006	18 53444	18 28719
19 82255	19 18409	19 57871	19 45774	19 45722	19 28682	19 11414	19 30614	19 28681	19 57880	19 06690	19 06640
20 45750	20 45701	20 82301	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681	20 28681
21 57900	21 14270	21 06521	21 06503	21 45730	21 78020	21 06509	21 78020	21 78020	21 06546	21 06597	21 28724
22 14263	22 78647	22 62749	22 48233	22 28621	22 06530	22 28621	22 14282	22 06510	22 57820	22 06542	22 06508
23 08432	23 06624	23 06603	23 82332	23 34211	23 57576	23 14219	23 06629	23 06610	23 06674	23 06674	23 06604
24 08650	24 01478	24 11011	24 78044	24 08686	24 78030	24 18421	24 28621	24 14215	24 28660	24 73740	24 08601
25 28742	25 08405	25 48310	25 48212	25 28674	25 06640	25 28674	25 06635	25 06630	25 78073	25 82901	25 48442
26 28702	26 42435	26 57822	26 31310	26 28312	26 11915	26 08415	26 28312	26 28312	26 28312	26 28312	26 08679
27 73690	27 06546	27 57830	27 73015	27 45712	27 08612	27 80636	27 01181	27 28622	27 73019	27 53420	27 08616
28 06680	28 80529	28 18408	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296	28 34296
29 78008	29 28700	29 28700	29 68515	29 45749	29 11915	29 28620	29 45720	29 45720	29 28673	29 28673	29 78028
30 73680	30 73682	30 73681	30 73681	30 88417	30 34140	30 28614	30 18421	30 28620	30 18440	30 34335	30 72329
31 45797	31 28702	31 28702	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244	31 34244

Mikor van a születésnapom? Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára esik meg. Ez a számokból nemcsak egész sorsjegy, de 1/4, 1/2 és 1/3-ig is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldök hasonló sorsjegy, ha a kért szám már el volt adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára :

egy nyolcad (1/8) — 75 frt. vagy 1.50 kor. | egy negyed (1/4) 1.50 frt. vagy 3. — kor.
egy fél (1/2) 3. — frt. vagy 6. — kor. | egy egész (1/1) 6. — frt. vagy 12. — kor.

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyerevényjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

F. ÉVI OKTÓBER HÓ 24-IG

alóli sorsjegyes főelárúítóhoz juttatni.

BIHARI EDE

Budapest, Városház-útcza 14.

Itt levágandó:

Megrendelő-lap T. Bihari Ede úrnak Budapest

Sziveskedjék a magyar kir. szab. osztályú sorsjegyét I. osztályú sorsjegyét a hivatalos tervvellettel hozzam juttatni.

A betétösszeg ..... kor. utánveendő. postautalványon küldöm. } A nem kívántat sziveskedjék törölni

Pontos cím: